

Groep 6 Hoofdstuk 6 De Middeleeuwen

De kruistochten

Jeruzalem werd veroverd door Turkse moslims. Pelgrims en bedevaartgangers werden overvallen en gevangen genomen, zij mochten de stad niet meer in. De paus (Urbanus) riep de mensen op om de stad te bevrijden. Dit noemen we de kruistochten, omdat die mensen allemaal een rood kruis op hun schouder hadden staan.

Veel mensen die meeliepen met de kruistochten hadden echter wat bijbedoelingen; vrijheid, meer grond, stelen, roven. De stad Jeruzalem werd uiteindelijk bevrijd, maar bijna alle inwoners werden daarbij "afgeslacht".

Er zijn 7 grote kruistochten geweest, zij duurden van 1100 tot 1300

In 1212 vond een kinder kruistocht plaats. Zij gingen naar Marseille. Veel kinderen werden echter als slaven verkocht in Egypte.

De stad

Tijdens de kruistochten zagen de mensen ook steeds meer producten uit andere landen. Kooplui namen die spullen mee (zoals fluweel, leer en kruiden) en verkochten ze dan hier aan ambachtslui zoals kleermakers, meubelmakers, bakkers. Zij maakten daar dan iets moois van. Ook de kennis uit die landen werd meegenomen (geneeskunde, wiskunde, bouwkunde). Er kwam dus steeds meer handel. Al die mensen gingen dicht bij elkaar wonen en zo ontstaat er dan een stad.

Mensen met hetzelfde beroep gingen dicht bij elkaar wonen. Zij hadden ook een eigen Gilde en iedereen moest daar lid van zijn. Anders mochten zij het beroep niet uitoefenen. Dit Gilde zorgde ervoor dat alles goed ging met het beroep (werktijden, prijs, hoeveel leerlingen). Je begon als leerling, daarna werd hij Gezel en na het maken van een meesterwerk werd hij meester.

Lagen de steden dicht bij een kasteel, dan was de kasteelheer er de baas. Lag de stad dicht bij een klooster dan was de abt er de baas.

Een stad moest aan de kasteelheer veel geld betalen voor rechten. Zij kwamen vooral op voor zichzelf, de armen kregen het steeds slechter.

Een stad wordt beschermd door muren, torens en een gracht om de muur. In de muur was een poort waardoor mensen naar binnen konden. Die poort was 's nachts dicht.

Er woonden veel poorters (inwoners) in een stad. De huizen werden dan ook dicht op elkaar gebouwd. Arme mensen hadden een huis van hout, rijken van steen. Bedelaars sliepen op straat.

In een stad was nog geen riool en al het vuil werd gewoon op straat gegooid. De straten waren van zand, alleen waar de rijken woonden waren ze van steen.

De stad werd bestuurd door de rijke kooplied en beschermd door de schout en de ridders (politie). Zij controleerden ook de producten die werden verkocht. Mensen werden toen nog niet in de gevangenis gezet, maar er waren andere straffen; schandblok, zweepslagen.

Alles wordt één

In de Middeleeuwen bestond Nederland uit 17 kleine landjes; de lage landen of Neder-landen noemden men die. Ieder land had een eigen baas; een graaf, hertog of een bisschop. Ook toen waren er veel gevechten over macht en grond.

Graaf Floris V

Hij is de graaf van Utrecht. Hij helpt de arme boeren en dus zijn de boeren blij dat hij er is. De edelen vinden dat hij zo teveel macht krijgt en vinden dat niet leuk. Zij vermoorden graaf Floris en zo krijgen de edelen de macht over een groot deel van Utrecht.

Philips de Goede

Hij regeerde na 1400 over veel gebieden de Neder-landen. Deze landen werden samen gevoegd en hij noemde ze "gewesten". Hij wilde van de verschillende gewesten 1 geheel maken met dezelfde regels.

Na Philips de Goede werd het rijk steeds groter door oorlog of huwelijk met een ander land.

Karel V

Hij werd geboren in 1500, zijn ouders stierven toen hij nog jong was. Toen hij 19 jaar was, was hij al heer van de Nederlanden, koning van Spanje en keizer van

Duitsland. Zelf veroverde hij nog meer gewesten en werd zo baas van alle 17 gewesten. Hij regeerde van 1515 tot 1555.

De bestuurders van de gewesten vergaderden samen. Dit noemen we de Staten-Generaal (staten=standen, generaal=algemeen). Ook nu hebben we die nog steeds. Nu zijn het de leden uit de Eerste en Tweede kamer.

De kruistochten

Middeleeuws kasteel

leven in een Middeleeuwse stad

Floris V

Karel V

De Lage Landen

Bron: Wijzer door de tijd uitgegeven door Wolters Noordhoff

(alleen voor gebruik leerlingen De Kleine Beer).

Leervragen

1. Leg uit wat kruistochten zijn.
2. Wat hadden de mensen die meeliepen met de kruistochten voor bijbedoelingen?
3. Wanneer waren de kruistochten?
4. Wat namen kooplui mee uit andere landen?
5. Welke 'kennis' werd meegenomen uit andere landen?
6. Hoe ontstond een stad en waardoor werd een stad beschermd?
7. Wat was een gilde?
8. Voordat je meester werd, was je eerst.....
9. Wanneer was de kasteelheer de baas en wanneer de abt?
10. Leg uit het verschil van huis van arme mensen en rijke mensen.
11. Noem 2 straffen die je vroeger kon krijgen.
12. Wie was Graaf Floris V?
13. Wie was Philips de Goede?
14. Wie was Karel V?